

Végig h? maradt anyanyelvéhez a 25 éve elhunyt Márai

2014 február 25. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása
Még nincs értékelve

Mérték

Huszonöt éve, 1989. február 21-én hunyt el Márai Sándor posztumusz Kossuth-díjas író, a múlt századi magyar irodalom egyik legjelent?sebb alakja.

Felvidéki szászok (cipszerek) leszármazottjaként 1900. április 11-én született egy kassai polgárcsaládban, Grosschmid Sándor néven. Egyik öccse a filmrendez? Radványi Géza volt. A gimnáziumot Kassán és Eperjesen végezte. Tizenhat évesen jelent meg els? írása a *Pesti Hírlap*ban, két évvel kés?bb már a *Budapesti Napló* szerkeszt?je volt. 1919-ben aktív szerepet vállalt a Tanácsköztársaság idején, ezért a proletárdiktatúra bukása után Németországba ment. Lipcsében, majd Berlinben folytatott egyetemi tanulmányokat, közben cikkei jelentek meg a legrangosabb magyar és német lapokban. 1923-ban megn?sült és Párizsba költözött, ahonnan 1928-ban tért haza.

Els? regénye, *A mészáros* 1924-ben jelent meg Bécsben. 1925-t?l az akkor induló *Újság* cím? napilap rendszeres tudósítója lett, írásaival a polgári liberális szellem hatásos szószólója volt. 1933-ban lapja Berlinbe küldte, ahol nyomon követte Hitler hatalomátvételét, hitelesen és bátran számolt be a fasizmus valóságáról. 1934-ben jelent meg önéletrajzi ihletés? m?vének, az európai polgárság sorsát nyomon követ? az *Egy polgár vallomásai*nak els? kötete, amellyel egyszeriben a magyar próza élvonalába került. 1935-ben a második kötet is megjelent, de egy ellene indított per miatt át kellett dolgoznia m?vét, amely az eredeti szöveggel csak 2013 novemberében kerülhetett újra az olvasók elé.

1936-ban a *Pesti Hírlap* munkatársa lett, a lap hasábjain Vasárnapi krónika címmel megjelen? írásai nagy népszer?ségnek örvendtek. 1940-es *Szindbád hazamegy* cím? regényével egyik mestere, Krúdy emléke el?tt tisztelgett. 1942-ben jelent meg egyik legnépszer?bb regénye, *A gyertyák csonkig égnek*, amelyb?l színpadi és filmváltozat is készült. Márait 1942-ben az MTA levelez?, majd 1945-ben rendes tagjává választották. 1943-ban kezdte írni élete végéig folytatott *Napló*ját, mindennapjainak krónikáját, amelyben folyamatosan reflektált a szellemi élet történéseire is.

A második világháború után, 1948-ban a fenyeget? diktatúra miatt családjával elhagyta az országot, el?bb Olaszországban, majd 1952-ben New Yorkban telepedett le, az amerikai állampolgárságot 1957-ben kapta meg. Az 1956-os forradalom hírére Münchenbe ment, az itthoni eseményeket a Szabad Európa rádióban kommentálta, 1968-ig a rádió levelez?je volt Candidus álnéven.

1967-t?l az olaszországi Salernóban élt, 1980-ban költözött vissza a tengerentúlra, a kaliforniai San Diegóba. A nyugati magyarság irodalmi csoportosulásaiban nem vett részt, utolsó éveit teljes visszavonultságban töltötte. Személyes életének tragédiái beárnyékolták életét: elveszítette testvéreit, 1986-ban a feleségét, majd 1987-ben nevelt fiukat is. 1989. január 15-én írta utolsó naplóbejegyzését: "Várom a behívót, nem sürgetem, de nem is halogatom. Itt az ideje." Február 21-én San Diegóban öngyilkos lett. Az emigrációval elveszített akadémiai tagságát halála után állították vissza, és 1990-ben posztumusz Kossuth-díjat kapott.

Márai Kassától a Csendes-óceánig jutott, de a magyar nyelv maradt hazája, minden m?vét anyanyelvén írta. Szemlélete, világfelfogása, értékrendszere a polgári liberális hagyományban gyökerezett, amelynek értékeit egész életében megalkuvás nélkül védelmezte. Költ?ként indult, regényeivel, elbeszéléseivel, esszéivel mégis a magyar próza egyik mesterévé vált, és színm?vei, hangjátékai is sikert arattak.

Márai kikötötte, hogy m?vei nem jelenhetnek meg szül?hazájában, amíg az orosz hadsereg az országban állomásozik. Könyvei itthon mégis jelen voltak, hatottak a hivatalos cenzúrát megkerülve bejutott kanadai és müncheni kiadások révén. A rendszerváltozás óta írásait folyamatosan adják ki, 1995 óta nevét irodalmi díj viseli. Szobra áll Kassán és Budapesten, 2011-ben elkészült a Márai Sándor Emlékkörút, amelyen az érdekl?d?k az íróhoz és családjához köthet? helyszíneket járhatják végig e két városban. 2013-ban jelent meg Márai eddig ismeretlen munkája, az *Egy polgár vallomásai* harmadik részének tekinthet? *Hallgatni akartam* cím? esszéregénye.

MTI

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következ? címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló